

NORGES HØYESTERETT

Den 26. juli 2012 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Bårdsen og Normann i

HR-2012-01539-U, (sak nr. 2012/1106), sivil sak, anke over kjennelse:

August Edvard Røsnes
Svein Ole Kristiansen

(advokat Fredrik Holth)

mot

Tromsø Bunkerdepot AS
Benedicte Berg Schilbred

(advokat Thor Hager Thorkildsen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder videre anke over jordskifteoverrettens sakskostnadsavgjørelse.
- (2) Ved Nord-Troms jordskifteretts vedtak 10. november 2009 ble det etter rekvisisjon fra August Edvard Røsnes og Svein Ole Kristiansen besluttet å fremme jordskiftesak for å få en ordnet forvaltning og organisering av storviltjakt, småviltjakt, innlandsfiske og anadromt fiske på Søndre Ringvassøy i Tromsø kommune. Endelige vedtekter for Søndre Ringvassøy utmarkslag ble fastsatt ved jordskifterettens vedtak 5. april 2011.
- (3) Tromsø Bunkerdepot AS og Benedicte Berg Schilbred, som eier noen av eiendommene som omfattes av bruksordningen, anket både fremmingsvedtaket og vedtaket om bruksordningen til Hålogaland jordskifteoverrett. Prinsipalt ble det påstått at vilkårene for å innlemme de ankende parters eiendommer i bruksordningen ikke var oppfylt. Subsidiært ble det påstått at eiendommene skulle holdes utenfor ordningen for så vidt gjaldt småviltjakt og fiske. Røsnes og Kristiansen påsto på sin side vedtektene stadfestet. Det var også andre ankemotparter, men disse var ikke bistått av advokat og la ikke ned selvstendige påstander.
- (4) Ved Hålogaland jordskifteoverrettens vedtak 5. desember 2011 ble det avgjort at vilkårene for å innlemme de ankende parters eiendommer i bruksordningen var til stede, men at ordningen for deres eiendommer skulle endres – blant annet slik at det økonomiske utbyttet fra småviltjakten på disse eiendommene skulle tilfalle grunneierne. Endelige vedtekter ble fastsatt

i vedtak 13. januar 2012.

- (5) I det siste vedtaket behandlet jordskifteoverretten også sakskostnadsspørsmålet. Jordskifteoverretten så det slik at saken dels gjaldt tvist om fremming av jordskifte, og dels spørsmål om innholdet i bruksordningen. Det var bare kostnader knyttet til fremmingsspørsmålet som eventuelt kunne kreves erstattet, jf. jordskifteloven § 81 første ledd. Røsnes og Kristiansen ble ansett for å ha vunnet denne tvisten. Men da Tromsø Bunkerdepot AS og Berg Schilbred etter jordskifteoverrettens syn langt på vei hadde vunnet frem i spørsmålet om endring av bruksordningen, fant jordskifteoverretten med grunnlag i tvisteloven § 20-2 tredje ledd at de bare delvis skulle erstatte Røsnes og Kristiansens totale advokatkostnader. Ved utmålingen tok jordskifteoverretten "utgangspunkt i ekstrautgiftene som fulgte av at spørsmålet om å avvise eller nekte fremme saken ble en del av overjordskiftet". På grunnlag av dette ble Tromsø Bunkerdepot AS og Berg Schilbreds sakskostnadsansvar satt til 10 000 kroner, av i alt 48 750 kroner inklusive merverdiavgift som var krevd erstattet.

- (6) Jordskifteoverrettens vedtak har slik slutning:

" 1. Vedtekter for Søndre Ringvassøy utmarkslag vedtatt av Nord-Troms jordskifterett i sak 1900-2008-0029 endres, og nye vedtekter fastsettes slik kapittel I nedenfor viser.

2. Kostnadene med overjordskiftet betales av den enkelte part, slik oppstillingen i tabellen i kapittel II viser. Frist for betaling er 15 dager fra forkynning.

3. For øvrig fastsetter Hålogaland jordskifteoverrett slike avsluttende bestemmelser i dette overjordskiftet som det fremgår av etterfølgende bestemmelser, kapittel I-IV.

4. I sakskostnader for jordskifteoverretten betaler ankende part, Tromsø Bunkerdepot AS og Benedicte Schilbred ved advokat Thor Hager Thorkildsen kroner 10.000 til Svein Ole Kristiansen og August E. Røsnes representert ved advokat Fredrik Holth innen to uker fra forkynnelse av saken.

5. Vedtaket er enstemmig."

- (7) Røsnes og Kristiansen anket jordskifteoverrettens avgjørelse, slutningens punkt 4, til Hålogaland lagmannsrett, som 23. april 2012 avsa kjennelse med slik slutning:

"1. Anken forkastes.

2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler August E. Røsnes og Svein Ole Kristiansen - in solidum - 6 000 - sekstusen - kroner til Tromsø Bunkerdepot AS og Benedicte Berg Schilbred, innen 2 - to - uker fra forkynnelse av kjennelsen."

- (8) *August Edvard Røsnes og Svein Ole Kristiansen* har anket til Høyesterett. Anken er angitt å gjelde rettsanvendelsen. Det anføres at tvisteloven § 20-2 tredje ledd ikke kommer til anvendelse når tvistesaken er vunnet fullstendig, og de forhold retten begrunner bruken av tredje ledd med, faller utenfor tvistebegrepet i jordskifteloven § 81 første ledd. Lagmannsrettens avgjørelse innebærer at man må vinne både fremmings- og bruksordningsaken for å få dekket sakskostnadene i tvistesaken. I realiteten er de ankende parter nå ilagt sakskostnadsansvar for et spørsmål som ikke er å anse som tvist i jordskiftelovens forstand. Det er nedlagt slik påstand:

"1. Hålogaland lagmannsretts avgjørelse i sak 12-053888ASK-HALO oppheves.

2. Tromsø Bunkerdepot AS og Benedicte Berg Schilbred dømmes - in solidum - til å betale

August E. Røsnes og Svein Ole Kristiansen sakskostnader for Høyesterett."

- (9) *Tromsø Bunkerdepot AS og Benedicte Berg Schilbred* har tatt til motmæle og anfører at fremmingsspørsmålet og spørsmålet om bruksordningens omfang henger så nært sammen at det ikke var feil av lagmannsretten å anvende unntaksbestemmelsen i tvisteloven § 20-2 tredje ledd. Det er nedlagt slik påstand:

"1. Anken forkastes.

2. August E. Røsnes og Svein Ole Kristiansen dømmes in solidum til å dekke Tromsø Bunkerdepot AS og Benedicte Berg Schilbreds sakskostnader for Høyesterett med kr 8.000,-."

- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder videre anke over jordskifteoverrettens sakskostnadsavgjørelse. Utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og lovtolking, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd, jf. § 30-6.
- (11) Anken er anført å gjelde rettsanvendelsen, men den kan – slik utvalget ser det – like gjerne ses å rette seg mot lagmannsrettens lovtolking som utvalget kan prøve.
- (12) Det følger av jordskifteloven § 81 første ledd at kostnader til sakkyndig hjelp – herunder advokatbistand – i "tvistar", avgjøres etter reglene i tvisteloven kapittel 20. I andre saker skal kostnadene fordeles mellom partene etter nytten av jordskiftet, jf. lovens § 76 første ledd.
- (13) Spørsmålet blir da om retten ved utmåling av sakskostnader i en tvistesak om å fremme jordskifte, kan legge vekt på utfallet av den påfølgende jordskiftesaken, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd.
- (14) Om fortolkningen av tvisteloven § 20-2 uttaler lagmannsretten:

"... Anken over lovanvendelsen gjelder spørsmålet om jordskifteoverretten hadde rettslig adgang til å vektlegge det materielle resultat knyttet til bruksordningen som et moment ved vurderingen av om det foreligger grunnlag for å gjøre unntak fra hovedregelen om sakskostnadsansvar, jf. § 20-2 første ledd jf. tredje ledd. ..."

Jordskifteoverretten har tatt riktig utgangspunkt ved at anvendelse av unntaksbestemmelsen i tvisteloven § 20-2 tredje ledd beror på en rimelighetsvurdering. Loven oppstiller i bokstav a-c noen retningslinjer for hva som kan representere slike 'tungtveiende hensyn' som kan lede til lemping av erstatningsansvaret, men listen er ikke uttømmende. Domstolen vil i tillegg kunne trekke inn en rekke momenter for å oppnå en rettferdig og nyansert løsning ut fra kryssende hensyn, se Schei m.fl., Tvisteloven kommentarutgave, side 903, med videre henvisning til Ot. Prp.nr.51 (2004-2005) side 278."

- (15) Lagmannsretten har her tatt utgangspunkt i riktig problemstilling ved avgjørelsen av anken; nemlig hvorvidt utfallet av selve jordskiftesaken kan tillegges vekt ved vurderingen etter tvisteloven § 20-2 tredje ledd, og har besvart spørsmålet bekreftende.
- (16) Etter ankeutvalgets oppfatning har lagmannsretten lagt til grunn en riktig lovtolking:
- (17) Så lenge uenighet om å fremme jordskifte er en "tvist", jf. jordskifteloven § 81 første ledd, og avgjørelsen av fremmingsspørsmålet etter jordskifteloven § 14 ikke bare kan påvirke – men også er påvirket av utfallet av jordskiftet – må det etter utvalgets oppfatning være adgang til å tillegge det endelige utfallet av jordskiftet vekt i den brede vurderingen tvisteloven § 20-2 tredje ledd åpner for. Som illustrasjon på den nære sammenhengen mellom de to spørsmålene

kan det vises til at § 14 andre ledd fastsetter at "[v]edtak om å fremme jordskifte kan gjerast om dersom jordskifteretten samrøystes meiner at vilkåra for å gjennomføre skiftet ikkje lenger er til stades".

- (18) Til støtte for dette syn vises det til Schei m.fl., Tvisteloven – kommentarutgave, Bind I, side 910, der det gis uttrykk for at momentlisten i § 20-2 tredje ledd ikke er uttømmende. Det uttales videre at retten i forhold til ordningen under tvistemålsloven "står vesentlig friere til å vurdere om andre momenter har slik vekt at lempningsadgangen bør benyttes, enten det dreier seg om helt spesielle forhold i saken eller hensyn som er spesifikke for en sakstype."
- (19) Anken må etter dette forkastes.
- (20) I sakskostnader for behandlingen i ankeutvalget er det krevd tilkjent 8 000 kroner. Kravet tas til følge, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd.
- (21) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1 .Anken forkastes.

2. I sakskostnader for Høyesterett betaler August Edvard Røsnes og Svein Ole Kristiansen én for begge og begge for én til Tromsø Bunkerdepot AS og Benedicte Berg Schilbred i fellesskap 8 000 – åttetusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Kristin Normann
(sign.)

Riktig utskrift: